

به نام خدا

شماره چاپ: ۹۳۱

دوره هشتم - سال دوم

شماره ثبت: ۳۸۶

تاریخ چاپ: ۱۳۸۸/۱۰/۲

اظهار نظر کارشناسی درباره:

«طرح اصلاح الگوی مصرف انرژی»

فهرست مطالب

۱.....	چکیده
۱.....	مقدمه
۲.....	بررسی کلیات طرح
۴.....	ایرادات ماهوی طرح
۵.....	بررسی مواد طرح

کد موضوعی: ۳۱۰

شماره مسلسل: ۱۰۱۲۰

بهمن ماه ۱۳۸۸

اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح الگوی مصرف انرژی»

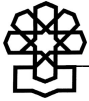
چکیده

طرح تقدیمی به مجلس، توجه ویژه‌ای به موضوع اصلاح الگوی مصرف انرژی در تمامی بخش‌های کشور دارد و در تلاش است تا مقدمات قانونی این مسئله را فراهم سازد. موادی از طرح در نیل به این موضوع کمکی نخواهد کرد و برخی از آنها با قوانین و مصوبات قبلی مجلس شورای اسلامی مغایرت دارد. بازنگری در طرح یاد شده می‌تواند منظور طراحان را تأمین کند.

مقدمه

الگوی مصرف انرژی در کشور در بخش‌های مختلف (خانگی، صنعت، حمل‌ونقل، کشاورزی، خدمات و ...) دچار نقیصه‌های اساسی است. بهره‌وری پایین در تولید، انتقال، توزیع و مصرف انرژی و تلفات بالا باعث شده است که احتمالاً کشور به واردکننده بالقوه انرژی در ده سال آینده بدل شود. خطری که از این رهگذر دامان کشور را خواهد گرفت، رهبر معظم انقلاب را بر آن داشت که امسال را به‌عنوان سال حرکت به سوی اصلاح الگوی مصرف نامگذاری فرمایند.

یکی از نارسایی‌های عمده بخش انرژی کشور، عدم تمرکز در سیاستگذاری بخش انرژی است. به دلیل تنوع سازمان‌ها و نهادهای اجرایی بخش انرژی،

هدفگذاری‌های انجام شده در این بخش اغلب فاقد جامع‌نگری بوده و هرزروی انرژی را تشدید کرده است. اگرچه هر یک از نهادهای متولی انرژی سعی بسیار در خدمات‌رسانی (گازرسانی، برقرسانی، توزیع حامل‌های انرژی فسیلی و ...) به اقصی نقاط کشور داشته و دارند ولی این سیاست منطقی مغفول مانده است که هدف، تأمین انرژی مشترکین است و نوع حامل‌های انرژی تأثیر چندانی ندارد.

طرح ارائه شده در تلاش است تا بستر قانونی لازم برای دستیابی به الگوی بهینه مصرف را فراهم کند و از این منظر طرحی بسیار ضروری است ولی برخی از مواد طرح در عمل کمکی برای تحقق این امر نمی‌کند. در این مختصر سعی شده تا ضمن بررسی کلیات و مواد طرح، نظرات پیشنهادی کارشناسان مرکز پژوهش‌ها جهت بهتر شدن طرح ارائه شود.

بررسی کلیات طرح

طرح در دوازده فصل و نود ماده و به‌منظور مدیریت و بهینه‌سازی مصرف انرژی، کاهش هزینه‌های اقتصادی، بهبود رفاه، افزایش بهره‌وری انرژی، صیانت از ذخایر خدادادی، کمک به توسعه پایدار و حفاظت از محیط زیست ارائه شده است. طرح بر چند محور عمده شامل فرهنگ‌سازی، اصلاح برنامه‌ها و سیاست‌ها، ارتقای بهره‌وری و راندمان تولید و توسعه پایدار استوار است و به موضوعاتی نظیر سیاست‌ها و خط‌مشی‌های اساسی، ساختار و تشکیلات، استانداردهای مصرف انرژی در بخش‌های مختلف، تولید و توزیع انرژی، حمل‌ونقل، انرژی‌های تجدیدپذیر و هسته‌ای و آموزش می‌پردازد. در ذیل به نقاط قوت و ضعف طرح اشاره می‌شود:

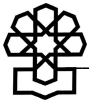

الف) نقاط قوت طرح

۱. محورهای ذکر شده در طرح فراگیر بوده و تقریباً به همه بخش‌های تولید، توزیع و مصرف‌کننده انرژی اشاره کرده است.
۲. طرح از هر دو ابزار سیاست قیمتی و غیرقیمتی برای اصلاح الگوی مصرف بهره برده است.
۳. مشکل عدم هماهنگی در سیاستگذاری‌های بخش انرژی مورد توجه قرار گرفته است.

ب) نقاط ضعف طرح

۱. ارتباط ساختاری و محتوایی طرح ارائه شده با لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها سست می‌باشد.
۲. تشکیلات منسجم و متمرکز اجرایی که بتواند امور مربوط به وظایف تعیین شده در قانون را اجرایی کند، وجود ندارد.
۳. برخی مواد طرح ارائه شده به موضوع قیمتگذاری اشاره کرده و حال آنکه این مسئله با روشی متفاوت در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها تصویب شده است.
۴. مواد مطرح شده در هر قانونی بایستی موجز، هدفمند و جامع باشند. مطرح کردن اهداف کمی و نیز مشخص کردن شیوه اجرا عمدتاً توسط دستگاه‌های اجرایی و در قالب آیین‌نامه‌های اجرایی ارائه می‌شود.
۵. برای تعداد زیادی از مواد طرح ارائه شده، قوانین مصوبی وجود دارد که کم‌وبیش اجرا می‌شود و در برخی از موارد قوانین مذکور جامع‌تر و صریح‌تر هستند.

ایرادات ماهوی طرح

۱. احکام عملیاتی - اجرایی بسیاری در طرح دیده شده که به پایداری و منطقی بودن طرح لطمه وارد می‌کند. ممکن است در آینده نزدیک فناوری یا شیوه‌ای ابداع و عرضه شود که شاخص‌های تثبیت‌کننده این قانون را دگرگون سازد، در این صورت تکلیف مخاطبان قانون چیست؟ آیا چنین نخواهد بود که این قانون به مانعی بر سر راه اصلاح الگوی مصرف انرژی تبدیل می‌شود. از طرف دیگر چنین احکامی شکل و شمایل احکام برنامه‌ای را دارند و بایستی مبتنی بر مطالعات وسیع بوده و ظرف مدت زمان خاص اجرا شوند. عدم توجه جدی به شرایط و ویژگی‌های هر کدام از بخش‌ها و واحدها و عدم زمان‌دار بودن احکام، خدشه جدی به ثبات قانون منتج از طرح فوق را وارد می‌کند.
۲. طراحی و تقنین قوانین و نظارت بر آنها در حدود وظایف و اختیارات مجلس شورای اسلامی است و نه شیوه اجرای آن. در برخی از مواد طرح ارائه شده، شیوه اجرای احکام نیز مشخص شده است.
۳. قانونگذار برخی وظایف اجرایی را به کمیسیون‌ها و سازمان‌هایی محول کرده است که به موجب قانون تشکیل نشده است (مانند کمیسیون زیربنایی، صنعت و محیط زیست دولت، سابا و سانا). چنین سازمان‌ها و کمیسیون‌هایی برحسب نیاز در درون دولت تشکیل شده و نیازی به مصوبه مجلس ندارد و لذا این مجموعه‌ها می‌توانند به راحتی دچار تغییر ماهیت شده یا حتی ملغی شوند. بنابراین نمی‌توان در قانونی احکامی را بر آنها تکلیف کرد و در صورت تصویب، قانون قدرت مانور دولت در مقام اجرا را محدود خواهد کرد.

ماده (۱)

در این ماده پیشنهاد می‌شود به دلیل نارسایی عبارت «مدیریت و بهینه‌سازی کاربرد انرژی» عبارت «مدیریت و بهینه‌سازی کاربرد انواع انرژی‌هایی که در کشور تولید، وارد و مصرف می‌شود»، همچنین بجای عبارت «اتلاف انرژی» عبارت «اتلاف انرژی از نقطه تولید تا پایان مصرف» جایگزین شود.

ماده (۲)

در مورد بندهای مختلف این ماده اصلاحات زیر پیشنهاد می‌شود:

بند «پ» ماده (۲) - یکی از بزرگ‌ترین بخش‌های مصرف‌کننده انرژی در کشور، بخش معدن و صنایع معدنی است که عمدتاً از تجهیزات انرژی بر استفاده می‌کنند. در تعریف تجهیزات انرژی بر، بخش «معدن و صنایع معدنی» به سایر بخش‌ها اضافه شود.

بند «ز» ماده (۲) - به دلیل نارسا بودن عبارت «انرژی‌های اتلافی» پیشنهاد می‌شود عبارت «تلفات قابل قبول در مصرف‌کنندگان انرژی» جایگزین شود.

بند «م» ماده (۲) - عبارت «فناوری تلفات» به عبارت «فناوری، بخشی از تلفات انرژی» تغییر یابد.

بند «ر» ماده (۲) - تولید همزمان برق و حرارت مسئله‌ای فنی است که با توجه به مکان نیروگاه‌ها و نزدیکی آنها با سایر صنایع مورد توجه قرار می‌گیرد و به ابعاد

نیروگاه‌ها بستگی ندارد. بنابراین پیشنهاد می‌شود عبارت «کوچک یا متوسط» حذف شود.

بند «ظ» ماده (۲) - از آنجایی که کاربران انرژی شامل دو دسته مصرف‌کنندگان انرژی و تولیدکنندگان هستند لذا پیشنهاد می‌شود عبارت «فرآیندهای انرژی بر که مصرف‌کننده مستقیم» به عبارت «فرآیندهای انرژی بر که مصرف‌کننده یا تولیدکننده مستقیم» تغییر یابد.

بند «ه» ماده (۲) - بجای عبارت «پیرامون خود» از عبارت «محیط پیرامون خود» استفاده شود.

بند «و» ماده (۲) - به دلیل نارسا بودن تعریف، پیشنهاد می‌شود عبارت «هزینه و سود خود را از محل درآمد حاصل از» جایگزین «سهم خود را از محل» شود. با توجه به نقش محوری مفهوم «مصرف انرژی» در طرح ارائه شده پیشنهاد می‌شود در قسمت تعاریف، تعریف مصرف انرژی به صورت زیر اضافه شود. **مصرف انرژی:** کاربرد انرژی برای تولید انرژی ثانویه یا تولید محصول و خدمات.

ماده (۳)

۱. ماده (۳) دارای احکام عملیاتی اجرایی است که به پایداری و منطقی بودن آن ایرادات اساسی وارد می‌کند. به عنوان مثال به کاهش ۵ درصدی انرژی در بخش حمل و نقل سبک اشاره شده ولی به مدت زمان اجرای قانون نپرداخته است. در صورت تداوم این طرح در بیست سال آینده بایستی میزان مصرف انرژی در بخش

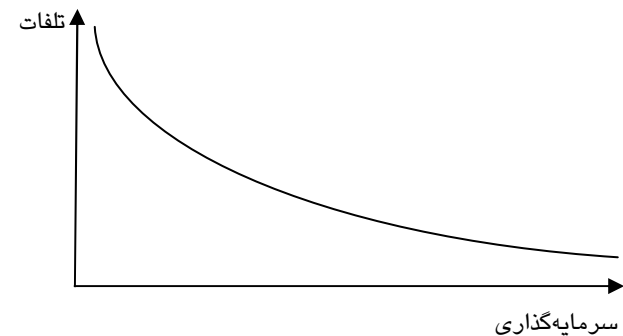
حمل و نقل سبک به صفر برسد که این عمل جز با حذف بخش حمل و نقل میسر نخواهد بود.

۲. این احکام عموماً بایستی در قوانین برنامه‌ای ارائه شوند که هم دارای ضمانت‌های اجرایی بیشتری در مقایسه با قوانین عادی هستند و هم مطالعات وسیعی در سطح ملی برای تعیین اعداد و ارقام انجام می‌گیرد.

۳. در بندهای مختلف طرح مجموعه‌ای از اهداف برای بخش‌های مختلف با اعمال سیاست‌های غیرقیمتی در نظر گرفته شده است که این اهداف با لحاظ ظرفیت‌ها و پتانسیل‌های بخش مورد نظر و محدودیت‌های پیش‌رو غیرقابل دسترسی است.

۴. برخی از احکام ماده (۳) با قوانین مغایرت دارد. به عنوان مثال در تبصره «۱» بند «ج» ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها، افزایش بازده نیروگاه‌های کشور سالیانه حداقل به میزان یک درصد در نظر گرفته شده است. در حالی که در این طرح افزایش سالیانه ۳ درصد بازده تولید برق و حرارت را برای نیروگاه‌های کشور در نظر گرفته است.

۵. کاهش میزان تلفات مستلزم انجام سرمایه‌گذاری است. نمودار زیر رابطه میان تلفات و سرمایه‌گذاری را نشان می‌دهد.

همان‌گونه که مشاهده می‌شود امکان رساندن تلفات به صفر وجود ندارد و کاهش درصدهای بیشتر از تلفات مستلزم سرمایه‌گذاری‌های بیشتر و بیشتر است. در برخی از موارد، کاهش تلفات به لحاظ اقتصادی مقرون به صرفه نیست چون میزان سرمایه‌گذاری ثابت مورد نیاز برای کاهش تلفات بسیار زیاد است و انجام این سرمایه‌گذاری با منطق اقتصادی مبنی بر بهینه کردن بهره‌برداری ناسازگار است.

در تصمیم‌گیری برای کاهش تلفات باید این سؤال مهم مد نظر قرار گیرد که آیا کاهش تلفات در طول زمان، انجام سرمایه‌گذاری برای بهبود ساختارها را به لحاظ اقتصادی توجیه می‌کند یا نه.

۶. در تعیین اهداف کمی بایستی به مواردی نظیر شرایط اقلیمی، طول عمر، تکنولوژی سیستم بهره‌برداری و بازار مصرف توجه داشت و با توجه به متفاوت بودن این متغیرها برای هر واحد بهتر است که تعیین هدف هر واحد به صورت مجزا و بر مبنای اطلاعات بیشتر صورت گیرد.

۷. در تبصره ماده (۳) تشکیل کارگروهی برای اصلاح و بازنگری پیشنهاد شده است. باید توجه داشت که «کارگروه» در نظام قانونی کشور جایگاه «تصمیم‌گیری» ندارد و باید از عناوین کمیته یا کمیسیون استفاده شود هر چند که این کمیته‌ها و کمیسیون‌ها نیز در عمل کارآیی چندانی ندارند.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۳) حذف شود و تعیین اهداف کمی و نحوه اجرای آنها بر عهده دولت گذاشته شود. راهکار پیشنهادی در ماده تأسیس وزارت انرژی ارائه شده است.

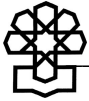
ماده (۴)

این ماده موجب ایجاد هزینه برای دولت خواهد شد و با ایراد اصل هفتادوپنجم قانون اساسی همراه است؛ لذا پیشنهاد می‌شود حذف شود. ضمن اینکه واگذاری امور تحقیق و توسعه نیز به بخش خصوصی و تعاونی توصیه می‌شود تا ضمن جلوگیری از دخالت دولت در امور تصدی‌گری، نیاز به ایجاد سازمان جدید دولتی نیز نباشد.

ماده (۵)

مطابق قانون اساسی، نقش‌ها و وظایف وزرا در دو مقوله مجزا قابل طبقه‌بندی است. اول نقش‌ها و وظایفی که هر وزیری به تنهایی برعهده دارد و دوم نقش‌ها و وظایفی است که هر وزیر به‌عنوان یکی از اعضای هیئت دولت برعهده دارد. صرف‌نظر از نقش‌های وابسته و پیوسته وزرا، هر وزارتخانه‌ای به‌عنوان یک رکن اجرایی هیئت دولت وظایف مشخص و منفکی از سایر وزارتخانه‌ها دارد. لذا انفکاک یک یا چند وظیفه اصلی وزارتخانه (سیاستگذاری) و سپردن آن به یک سازوکار تصمیم‌گیری جمعی (کمیسیون)، هر چند که متشکل از وزرای مرتبط باشد به معنای ناقص کردن فرآیندهای وظیفه‌ای یک رکن اجرایی کشور (وزارتخانه)، نامتوازن کردن نظام تقسیم کار سازمانی و سلب اختیار از وزارتخانه‌های مزبور بدون رفع مسئولیت آنهاست.

هر چند سیاستگذاری در بخش انرژی یک موضوع فراوزارتخانه‌ای است (در شرایط فعلی) ولی خود نیازمند یک بدنه سیاستگذاری با ثبات و در عین حال درون‌بخشی است. برداشتن وظایف و مسئولیت دستگاه‌های عریض و طویل با توان

کارشناسی و تجربه سازمانی بالا و سپردن این وظایف به یک کارگروه چند نفره موقت، منطقی نبوده و ایجاد نوعی سازمان در درون سازمان تلقی می‌شود. - سازوکارهایی نظیر کارگروه، کمیسیون، کمیته و نظایر آن سازوکارهایی موقت بوده و در سازمان‌های اداری به‌منظور تسهیل فرآیند تصمیم‌سازی و نه تصمیم‌گیری تشکیل می‌شود و در مقام تصمیم‌گیری موجب عدم انعطاف و کندی فرآیند سیاستگذاری می‌شود.

- تمرکز سیاستگذاری در بخش انرژی یکی از الزامات اصلاح الگوی مصرف انرژی است؛ ولی محول کردن این وظیفه بسیار مهم و حیاتی به کمیسیون زیربنایی، صنعت و محیط زیست دولت که به‌موجب قانون تشکیل نشده است و با تصمیم دولت می‌تواند تغییر ماهیت، وظایف و عملکرد داده یا حتی منحل شود صحیح و منطقی نیست. (رجوع شود به ایرادات ماهوی).

- این کمیسیون در مقابل مجلس شورای اسلامی پاسخگو نیست و به دلیل نداشتن بدنه کارشناسی قوی و مستقل و نیز عدم توان اجرایی نمی‌تواند در مقام اجرا و عمل موفق باشد.

- تشکیل کارگروه‌های موضوع تبصره «۱» و «۲» ماده (۵) باعث توسعه تشکیلات دولت شده و برای دولت بار مالی ایجاد می‌کند و مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی و ماده (۲۹) قانون مدیریت خدمات کشوری می‌باشد.

- نگاهی به مفاد مواد (۱۹، ۲۰، ۲۸، ۲۹، ۳۲، ۳۳، ۶۷، ۷۱، ۷۲، ۷۴، ۷۵، ۷۶، ۷۸، ۸۰، ۸۱، ۸۴، ۸۸ و ۸۹) نیز نشان می‌دهد که تعامل وزارتخانه‌های نفت و نیرو برای اجرای احکام امری ضروری و مورد توجه پیشنهاددهندگان طرح بوده است.

بخش برق وزارت نیرو یک مصرف‌کننده بزرگ مواد فسیلی کشور است. تأمین برق از سایر منابع انرژی (حتی هسته‌ای) تا مدت‌های مدید (حداقل ۲۰ سال آینده) به درصد قابل توجهی نخواهد رسید بنابراین تشکیل وزارت انرژی که انرژی الکتریکی و حرارتی در اختیار مشترکین قرار می‌دهد هزینه دولت را به شدت کاهش می‌دهد. لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۵) و تبصره «۱» و «۲» این ماده حذف شود و ماده زیر جایگزین شود.

ماده (۵) جایگزین

«دولت مکلف است به منظور استفاده بهینه از منابع انرژی، تأمین انواع مختلف انرژی جهت توسعه اقتصادی کشور، وزارت انرژی را از ادغام وزارت نفت و بخش برق وزارت نیرو با وظایف زیر تشکیل دهد و اقدامات قانونی لازم را ظرف مدت ۶ ماه برای تصویب آن در مجلس شورای اسلامی به عمل آورد:

۱. سیاستگذاری در بخش انرژی کشور به منظور استفاده بهینه از انواع انرژی.
۲. نظارت بر نحوه استفاده از انواع انرژی.
۳. تعیین الگوی مصرف انرژی در بخش‌های مختلف.
۴. محاسبه قیمت تمام شده حامل انرژی.
۵. تنظیم برنامه‌های کوتاه‌مدت و بلندمدت برای استفاده از منابع مختلف عرضه و تقاضای انرژی مورد نیاز کشور.
۶. برآورد میزان قابل عرضه تولید سالیانه انواع انرژی و میزان نیاز بخش‌های مختلف کشور.

۷. وضع مقررات و صدور آیین‌نامه‌ها و دستورالعمل‌های لازم برای حسن انجام امور مربوط به تولید، انتقال، توزیع و مصرف انواع انرژی.
۸. سیاستگذاری فناوری‌های روز در عرصه تولید، انتقال، توزیع و مصرف انواع انرژی.
۹. ارتباطات و همکاری‌های علمی، فنی، صنعتی و بازرگانی با کشورهای، شرکت‌ها و مؤسسات خارجی در زمینه انرژی.
۱۰. تهیه و اجرای طرح‌های لازم برای تولید، انتقال، توزیع و مصرف انواع انرژی.
۱۱. تهیه و تنظیم برنامه‌های آموزشی به منظور تربیت نیروی انسانی مورد نیاز.
۱۲. فرهنگ‌سازی برای حرکت به سمت الگوی بهینه مصرف انواع انرژی.
۱۳. کاهش تلفات انرژی و نیل به استانداردهای جهانی.
۱۴. وضع معیارها و استانداردهای لازم در زمینه تولید، انتقال، عرضه و مصرف انرژی.
۱۵. تهیه و تدوین طرح جامع انرژی کشور و به‌روزرسانی مستمر آن.
۱۶. حمایت از تولید تجهیزات بخش انرژی (نفت، گاز، نیرو و ...) در داخل کشور.
۱۷. نظارت مستمر بر برداشت صیانتی از مخازن هیدروکربوری کشور.
۱۸. نظارت مستمر بر اجرای اصل چهل‌وپنجم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران.
۱۹. کنترل بازار تولید و عرضه انواع حامل‌های انرژی.
۲۰. حمایت از امور تحقیقات در بخش انرژی کشور.
۲۱. نظارت بر امور حاکمیتی مربوط به بخش بالادستی نفت و گاز.

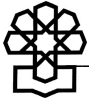
۲۲. حمایت از بخش خصوصی و تعاونی براساس قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم قانون اساسی در بخش‌های مختلف نفت، گاز، برق و سایر موارد مربوط به انرژی.

ماده (۶)

این ماده در فصل ساختار و تشکیلات آمده است درحالی که به مسئله تسهیلات مالی پرداخته است. شرکت‌های دولتی به استناد ماده (۶۹) قانون محاسبات عمومی کشور و صرفاً جهت کمک‌زیان از بودجه عمومی استفاده می‌نمایند و به استناد ماده (۷) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و آیین‌نامه اجرایی آن شرکت‌های دولتی از «وجوه اداره شده» استفاده نمی‌نمایند و نایبستی و جوهی از منابع آنها به‌عنوان وجوه اداره شده تلقی و پرداخت گردد.

- بودجه شرکت‌های دولتی که از منابع خودشان تأمین مالی می‌شوند توسط مجامع عمومی آنها (منابع و مصارف به‌صورت جزئی) تصویب و در بودجه کل کشور درج می‌گردد و امکان تغییرات بعدی طی همین فرآیند برای آنها فراهم است.
- شرکت‌های زیرمجموعه وزارتخانه‌های مذکور منابع آزاد به این منظور در اختیار ندارند.

- در طرح هدفمند کردن یارانه‌ها اساساً درصدی از افزایش قیمت حامل‌های انرژی به این منظور در نظر گرفته شده است.
لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۶) حذف شود.

ماده (۷)

- این ماده می‌تواند موجب ایجاد بار مالی دولت شود و با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی مغایرت دارد، لذا باید اجرای آن را از سال آتی بودجه‌ای پیش‌بینی کرد.
- عبارت «اعتبارات خاص» فاقد تعریف مشخص قانونی و اجرایی می‌باشد.
- بودجه وزارتخانه‌ها، محلی برای اجرای امور مربوط به بهینه‌سازی انرژی نیست و محدودیت بودجه موجب عدم موفقیت این ماده قانونی در مقام عمل خواهد شد.
بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۷) حذف شود.

ماده (۸)

- امکان پیش‌بینی کلیه فناوری‌های مورد نیاز برای عرضه و مصرف انرژی در ۳۰ سال آینده در عمل وجود ندارد؛ زیرا فناوری‌های مصرف به‌سرعت در حال گسترش است و از طرف دیگر هر کدام از این فناوری‌های مصرف بایستی توسط دستگاه مسئول مشخص شود. به‌عنوان مثال، شناسایی فناوری‌های مورد نیاز در ساختمان‌ها در حیطه وظایف تخصصی وزارت مسکن و شهرسازی، فناوری نیروگاه‌ها در حیطه وظایف وزارت نیرو و... است.
- مشکل مطرح شده در زمینه کارگروه‌ها در این ماده نیز صادق است.
- کارگروه مطرح شده در ماده (۸) دقیقاً مشخص نشده است که کدام یک از کارگروه‌های تبصره‌های ماده (۵) طرح است.
- در این ماده، وزارتخانه‌ها موظف شده‌اند که سازمان ستادی مربوط را ایجاد و اعتبارات لازم آن را فراهم نمایند که این امر موجب ایجاد بار مالی بر دولت شده و

تشکیلات دولت را گسترش می‌دهد.

بنابراین پیشنهاد می‌شود که متن ماده به صورت زیر تغییر یابد.

«تمامی وزارتخانه‌ها موظفند کلیه فناوری‌های مورد نیاز برای عرضه و مصرف انرژی در ۳۰ سال آینده را در حیطه تخصصی خود تهیه کرده و بستر لازم برای طراحی و بهبود آنها جهت بکارگیری توسط سازندگان و تولیدکنندگان را فراهم نمایند».

ماده (۹)

- سازمان سانا به موجب مصوبه هیئت وزیران تشکیل شده است و ضرورتی ندارد در قانون برای آن حکمی را پیش‌بینی کرد.

- سازمان بهره‌وری انرژی (سابا) توسط معاونت امور انرژی وزارت نیرو تأسیس شده است و نمی‌توان در قانون حکمی برای آن پیش‌بینی کرد.

- سازمان‌های سابا و سانا دارای وظایف و کارکرد متفاوت و کاملاً مستقل هستند و منظور قانونگذار از ادغام این دو سازمان مشخص نیست.

- به صورت غیرمرتبط مفهوم اصلاح الگوی مصرف به توسعه کاربرد انرژی‌های نو تعبیر شده است.

- درباره شرکت‌های دانش‌بنیان با توجه به لایحه در حال رسیدگی مربوط در مجلس، چنانچه به تصویب برسد امکان استناد به آنها وجود دارد، در غیر این صورت جایگاه قانونی ندارد.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۹) حذف شود.

ماده (۱۰)

- شرکت مدیریت تقاضا و بهینه‌سازی مصرف سوخت با اهداف مورد نظر، همان شرکت بهینه‌سازی و مصرف سوخت فعلی است.

- تأسیس شرکت دولتی جدید، با روح کلی حاکم بر مفاد ماده (۳) قانون اصلاح موادی از قانون برنامه چهارم توسعه و اجرای سیاست‌های کلی اصل چهارم قانون اساسی مغایر است.

- شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت به موجب قانون ایجاد نشده است تا با حکم آن منحل شود.

- انحلال یک شرکت و تشکیل شرکت جدید آثار، تبعات و تشریفات زیادی داشته و بار مالی به دولت تحمیل می‌کند.

- تشکیل هر نوع سازمان دولتی به استناد تبصره ماده (۱۱۵) قانون مدیریت خدمات کشوری صرفاً با ارائه لایحه از سوی دولت و تصویب آن توسط مجلس میسر است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۱۰) حذف شود.

ماده (۱۱)

- طبق ماده (۱۰۰) قانون برنامه سوم توسعه خط‌مشی اصلی دولت و قانونگذار بر این مبنا قرار گرفته که از صندوق‌های غیردولتی به صورت مشارکتی حمایت کند و دیگر رأساً صندوقی را تأسیس نکند. البته صندوق توسعه ملی در چارچوب سیاست‌های کلی نظام بوده و از این قاعده مستثناست.

- این ماده موجب توسعه تشکیلات دولت شده و بار مالی برای آن دارد و مغایر اصل

هفتادوپنجم قانون اساسی است.

- اشاره‌ای به محل تأمین منابع صندوق نشده است.

- در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها نیز صندوق و یا سازمانی برای دریافت منابع مالی حاصل از آزادسازی و اصلاح قیمت‌های حامل‌های انرژی در نظر گرفته شده است. با توجه به اهداف مشترک قانون هدفمند کردن یارانه‌ها و طرح ارائه شده می‌توان شرح وظایف را در هم ادغام کرد.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۱۱) حذف شود.

ماده (۱۲)

- در این ماده الگوی مصرف ماهیانه برق و سوخت در بخش‌های خانگی، تجاری، عمومی، صنایع، معادن و کشاورزی مطرح شده است. بنابراین استفاده از کد ISIC^۱ که به معنای طبقه‌بندی بین‌المللی استاندارد فعالیت‌های صنعتی است برای تمامی بخش‌های اقتصادی جایز نیست.

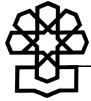
- به دلیل انرژی‌بر بودن صنایع معدنی بهتر است صنایع معدنی اضافه شود.

- هیچ سازمان تشکیلاتی برای تعیین الگوی مصرف ماهیانه برق و سوخت تعیین نشده است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده به صورت زیر اصلاح شود:

«وزارتخانه‌های نفت و نیرو موظفند با همکاری وزارتخانه‌های مرتبط و توجه به

شرایط اقلیمی، فرهنگ و عادات مصرفی، تکنولوژی مورد استفاده در صنایع و...

الگوی مصرف ماهیانه حامل‌های انرژی را برای بخش‌های خانگی، تجاری، عمومی و مصرف ویژه صنایع، معادن، صنایع معدنی، کشاورزی و پمپاژ آب را تعیین کند».

تبصره «۱» - الگوی مصرف ...

تعیین الگوی مصرف براساس متوسط مصرف در سه سال قبل هیچ مبنای علمی ندارد بهتر است تعیین الگوی زیر نظر کارشناسان وزارت مربوطه و به شیوه‌ای علمی انجام گیرد. لذا پیشنهاد می‌شود تبصره «۱» حذف شود.

تبصره «۳» - وزارتخانه‌های نیرو و نفت ...

از آنجایی که مصرف‌کنندگان پرمصرف در برخی حامل‌های انرژی مانند برق ضریب بار کمتری دارند، لذا برای شبکه مفید هستند. مادامی که مصرف‌کنندگان هزینه‌های حامل‌های انرژی را پرداخت می‌کنند دلیلی برای قطع انشعاب مشترکین وجود ندارد و بهتر است از نرخ‌های تبعیضی برای مشترکین پرمصرف استفاده شود؛ لذا پیشنهاد می‌شود تبصره «۳» حذف شده و در عوض تبصره زیر اضافه شود.

«تبصره - وزارتخانه‌های نفت و نیرو موظفند هر ساله نرخ‌های تبعیضی برای مصرف مشترکین پرمصرف را تهیه و پس از تأیید هیئت وزیران اعمال نمایند، وجوه اضافی حاصل از اعمال نرخ‌های تبعیضی به خزانه‌داری کل کشور واریز و عیناً به منظور اصلاح الگوی مصرف در اختیار وزارتخانه‌های نفت و نیرو قرار می‌گیرند».

ماده (۱۳)

تجربه کشور نشان داده است که کارگروه‌های متشکل از وزارتخانه‌ها، در انجام وظایف محوله عملکرد مناسبی ندارند لذا پیشنهاد می‌شود ماده به صورت زیر اصلاح شود:

«تدوین و بازنگری معیارها و استاندارد اجباری انرژی تجهیزات و ماشین‌آلات انرژی بر و فرآیندهای صنعتی، معدنی، صنایع معدنی و کشاورزی، همچنین استاندارد کیفیت انواع سوخت‌های مصرفی و برق به‌ترتیبی که تولیدکنندگان و واردکنندگان مواد مذکور ملزم به رعایت آن باشند توسط وزارت نفت در زمینه سوخت و احتراق و وزارت نیرو در زمینه انرژی برق و با همکاری وزارتخانه‌های مرتبط تهیه و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید».

ماده (۱۴)

با توجه به اینکه مؤسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران به سازمان استاندارد و تحقیقات صنعتی ایران تغییر وضعیت داده است؛ لذا پیشنهاد می‌شود بجای واژه «مؤسسه» از واژه «سازمان» استفاده شود.

ماده (۱۵)

- برای دولت بار مالی دارد و لذا با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی مغایرت دارد؛ ضمن اینکه ۳۰ درصد از درآمدهای ناشی از اجرای قانون هدفمند کردن یارانه برای کمک به بخش‌های تولیدی منظور شده است، لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۱۵) حذف شود.

ماده (۱۶)

اجرای ماده مستلزم تهیه تجهیزات با بهترین استاندارد توسط همه دستگاه‌هاست. در این صورت همه تولیدات داخلی که از سطوح انرژی بر پایین‌تری برخوردار هستند از

رده خارج خواهند شد، که متضاد با قانون حمایت از تولیدات داخلی است. برای رسیدن به چنین جایگاهی بایستی فرصتی معقول در اختیار صنایع داخلی قرار داده شود تا بتوانند تولیدات خود را به سطح تولیدات جهانی برسانند در غیر این صورت صنعت داخلی ضربه جدی خواهد دید.

همچنین با توجه به پیشنهاد حذف کارگروه تبصره «۱» و «۲» ماده (۵) طرح ارائه شده پیشنهاد می‌شود متن ماده به‌صورت زیر تغییر یابد.

«کلیه کاربران انرژی بخش‌های دولتی، نظامی، انتظامی، نهادها، مؤسسات، واحدهای صنعتی متعلق به دولت و دستگاه‌های اجرایی موظفند در خرید تجهیزات و ماشین‌آلات مورد نیاز خود استانداردهای ذکر شد در ماده (۱۳) این قانون را رعایت کنند. دستورالعمل اجرایی این ماده توسط وزارتخانه‌های نیرو، نفت و وزارت صنایع و معادن تهیه شده و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید. کلیه وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های ذیربط موظفند نسبت به حسن اجرای این ماده نظارت نمایند».

ماده (۱۷)

- ماده قانونی وارد جزئیات اجرایی شده است.
- شیوه اخذ جریمه کمک چندانى به بهبود الگوی مصرف نمی‌کند.
- پیشنهاد می‌شود ماده (۱۷) حذف شود.

ماده (۱۸)

کلمه «مؤسسه» به «سازمان» تغییر یابد. (رجوع شود به ماده (۱۴))

ماده (۱۹)

در رویکرد تأمین منابع مالی ماده (۱۹) پراکندگی و ابهامات زیادی وجود دارد.

- نحوه تأمین منابع مالی شرکت‌های ESCO از محل صرفه‌جویی‌های حاصل شده تعیین شده است و بین منابع مالی ایجاد شده در این ماده و منابع مالی ایجاد شده در لایحه هدفمند کردن یارانه‌ها ارتباطی وجود ندارد. بنابراین ضرورت دارد که موضوع تأمین منابع مالی در یک ماده تلفیق و گنجانده شود.

ماده (۲۰)

موارد اشاره شده در متن ماده (۲۰) بستر لازم برای اصلاح الگوی مصرف انرژی را فراهم می‌کند. بنابراین کلیات ماده (۲۰) مثبت ارزیابی می‌شود.

ماده (۲۱)

با توجه به مطالب ذکر شده قبلی مبنی بر عدم جایگاه تصمیم‌گیری کارگروه‌ها پیشنهاد می‌شود:

۱. عبارت «به‌وسیله وزارتخانه‌های نیرو و نفت تدوین و در کارگروه موضوع ماده (۱۲) این قانون به تصویب خواهد رسید» با عبارت «به‌وسیله کارگروه موضوع ماده (۱۲) تدوین و به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید» جایگزین شود.
- با اصلاح ماده (۱۲) طرح ارائه شده نیازی به تبصره «۱» وجود ندارد.
- تبصره «۲» نیز بهتر است که در آیین‌نامه اجرایی گنجانده شود. لذا پیشنهاد می‌شود تبصره «۱» و «۲» حذف شوند.

ماده (۲۲)

- ماده برای دولت، بار مالی دارد و لذا مغایر با اصل هفتادوپنجم قانون اساسی است؛ لذا پیشنهاد می‌شود ماده به‌شرح زیر اصلاح شود.

«وزارتخانه‌های نفت و نیرو با همکاری وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی، صنایع و معادن و بازرگانی موظفند پس از ابلاغ ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های موضوع ماده (۲۱) این قانون، نسبت به تدوین ضوابط و روش‌های بهینه‌سازی مصرف انرژی در ساختمان‌های موجود اقدام نمایند.»

ماده (۲۳)

از آنجا که عدم توجه به مباحث انرژی موجب افزایش مصرف انرژی در ساختمان‌ها می‌شود لذا ماده منظور گامی مثبت برای حل این معضل است. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۲۳) تصویب شود.

ماده (۲۴)

مؤسسات دولتی با توجه به حجم مصرف آنها و نیز نقش مؤثری که در اصلاح فرهنگ مصرف دارند باید به تعبیر سیستم‌های کنترلی لازم برای مصرف انرژی بپردازند و ماده ارائه شده این عمل را میسر می‌سازد.

ماده (۲۵)

- مصداق توسعه تشکیلات و ایجاد بار مالی برای دولت است و مغایر با ماده (۲۹)

قانون مدیریت خدمات کشوری است.
لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۲۵) حذف شود.

ماده (۲۶)

پیشنهاد می‌شود کلمه «مؤسسه» به کلمه «سازمان» تغییر یابد. (رجوع شود به ماده (۱۴)).

ماده (۲۷)

پیشنهاد می‌شود ماده (۲۷) تصویب شود.

ماده (۲۸)

به نظر می‌آید برای جلوگیری از ایجاد تشکیلات جدید در واحدها، لزومی به تشکیل واحد مدیریت نباشد و کافی است واحدها مکلف به انجام ممیزی انرژی و اصلاح الگوی مصرف باشند و تشکیلات جدید به آنها تحمیل نشود. به این صورت، واحدها می‌توانند نحوه برخورد با تکنولوژی موجود برای بهبود فرآیند مصرف انرژی را با استفاده از شرکت‌هایی که ممیزی انرژی را انجام می‌دهند در دوره‌های تعریف شده انجام دهند. ضمن اینکه ممکن است مصرف انرژی بعضی واحدها از ۵ میلیون مترمکعب معادل آن قدرت الکتریکی (دیماند) نسبت به مقدار تولید کمتر باشد ولی تعداد این واحدها زیاد باشد لذا محدود کردن قانون به میزان مصرف صحیح نمی‌باشد. بنابراین پیشنهاد می‌شود عبارت «و واحدهایی که میزان مصرف سالیانه سوخت آنها از پنج میلیون مترمکعب گاز طبیعی یا معادل آن یا تقاضای قدرت

الکتریکی (دیماند) آنها از یک مگاوات بیشتر باشد موظفند با ایجاد واحد مدیریت انرژی» و همچنین عبارت «ضوابط، شرح خدمات و وظایف مدیریت انرژی این واحدها» از ماده (۲۸) حذف شوند.

ماده (۲۹)

نظارت وزارتخانه‌های مذکور بر واحدهای مصرف‌کننده انرژی یکی از الزامات کاهش مصرف انرژی است لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۲۹) تصویب شود.

ماده (۳۰)

- با توجه به ناتوانی اکثر واحدهای صنعتی و معدنی در تغییر تکنولوژی (در مواردی حتی اصلاح تکنولوژی) برای اصلاح الگوی مصرف، اکثر صنایع انرژی‌بر مشمول جریمه خواهند شد که در عمل کمکی به کاهش مصرف انرژی نخواهد کرد و هدف طرح ارائه شده در عمل محقق نخواهد شد؛ لذا بهتر است یک بازه زمانی در نظر گرفته شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده به صورت زیر اصلاح شود: «واحدهای صنعتی در صورت عدم رعایت معیارها و استانداردهای مصرف انرژی با تشخیص وزارتخانه‌های نفت، نیرو و صنایع و معادن، از سال شروع اصلاح الگوی مصرف تا انتهای مهلت اصلاح، براساس شرایط اقلیمی و فنی به صورت درصدی از قیمت فروش حامل‌های انرژی جریمه خواهند شد. وجوه اخذ شده به خزانه کل کشور واریز شده و در اجرای راهکارهای بهینه‌سازی بخش صنعت موضوع مواد این فصل هزینه خواهد شد.»

ماده (۳۱)

با توجه به اینکه شیوه قیمتگذاری برق و سایر حامل‌های انرژی در ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها تصریح شده است و ماده (۶۵) طرح ارائه شده به بحث انعقاد قراردادهای بلندمدت برای خرید انرژی کرده است لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۳۱) حذف شود.

ماده (۳۲)

در مورد کارخانجاتی که حامل انرژی مورد استفاده آنها برق می‌باشد معمولاً با هماهنگی وزارت نیرو تعمیرات اساسی در تابستان که پیک مصرف انرژی برق است انجام می‌گیرد و برای صنایعی که مصرف گاز بالایی دارند، وزارت نفت متعهد است که سوخت جایگزین در زمستان (پیک مصرف گاز) در اختیار این صنایع قرار دهد. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۳۲) حذف شود.

ماده (۳۳)

تعیین الگوی مصرف صحیح بی‌شک یکی از پیش‌شرط‌های رسیدن به اصلاح الگو است. ماده پیشنهادی به‌خوبی به این موضوع توجه کرده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده تصویب شود.

ماده (۳۴)

پیشنهاد می‌شود بعد از عبارت «ترویج راهکارهای بهینه‌سازی مصرف انواع

حامل‌های انرژی و آب کشاورزی» عبارت «و سایر نهاده‌ها (کود، سهم و...)» اضافه شود.

ماده (۳۵)

لازم است برآورد گردد که آیا منابع ناشی از صرفه‌جویی انرژی حاصل از این بند برای جایگزینی حداقل ۲۰ درصد از ماشین‌آلات فرسوده به‌صورت سالیانه مخصوصاً در سال‌های اولیه اجرای برنامه کافی است یا نه. چراکه اولاً ماشین‌آلات مورد نظر اکثراً وارداتی و گران‌قیمت هستند و ثانیاً صرفه‌جویی ناشی از کاهش مصرف انرژی در این ماشین‌آلات محدود به پنج سال اجرای برنامه نیست. پیشنهاد می‌شود: عبارت «تا سالیانه حداقل ۲۰ درصد از» به واژه «که» تغییر یابد.

ماده (۳۶)

با توجه به سهم قابل توجه ماشین‌آلات وارداتی در عرصه کشاورزی، لزوم بازنگری جدی در وضع و رعایت استانداردهای مصرف سوخت جدی است. لذا توصیه می‌شود ماده (۳۶) تصویب شود.

ماده (۳۷)

پیشنهاد می‌شود یک بند به‌صورت «بهینه‌سازی مصرف نهاده‌ها به‌ویژه انواع کودها و سموم شیمیایی» به این ماده اضافه شود.

ماده (۳۸)

- حذف کامل ضایعات ناشی از تولید، پخت و توزیع نان عملاً ممکن نیست و بهتر است که کاهش ضایعات هدفگذاری شود.

بیشتر ضایعات نان به دلیل فرهنگ غلط مصرف و نیز شیوه سنتی پخت نان است. تغییر در ذائقه مردم و نیز تغییر در فرهنگ و عادت مصرفی یکی از بسترهای لازم برای کاهش ضایعات نان است و از آنجایی که کاهش ضایعات یک روند ادامه‌دار است، لذا پیشنهاد می‌شود متن ماده به صورت زیر تغییر یابد:

«وزارت بازرگانی موظف است ضمن تدوین و ابلاغ معیارها و استانداردهای لازم، با اصلاح و بهسازی فرآیند تولید نان نسبت به کاهش ضایعات ناشی از تولید و پخت و توزیع نان اقدام نموده و هر ساله گزارشی را به هیئت وزیران ارائه دهد».

ماده (۳۹)

- ماده (۷) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف ماده (۳۹) طرح را محقق می‌کند.

- ماده (۱) قانون حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی شهری و حومه هدف تبصره «۱» ماده (۳۹) طرح را محقق می‌کنند.

- ماده (۲) قانون حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی شهری و حومه هدف تبصره «۲» ماده (۳۹) طرح را محقق می‌کنند.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۳۹) و تبصره‌های آن حذف شود.

ماده (۴۰)

- در ماده (۲) قانون حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل ریلی شهری و حومه وظیفه تهیه طرح جامع حمل‌ونقل ترافیک برعهده شهرداری‌ها گذاشته شده است. لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۴۰) حذف شود.

ماده (۴۱)

پیشنهاد می‌شود این ماده در فصل «مصرف‌کنندگان انرژی در بخش ساختمان و شهرسازی» گنجانده شود.

ماده (۴۲)

پیشنهاد می‌شود:

۱. بجای عبارت «مراجعین را» در تبصره «۱»، عبارت «مراجعین و پرسنل را» جایگزین شود.

۲. این ماده در فصل «مصرف‌کنندگان انرژی در بخش ساختمان و شهرسازی» گنجانده شود.

ماده (۴۳)

- این ماده مصداق توسعه تشکیلات بوده و بار مالی برای دولت ایجاد می‌کند؛ لذا مغایر با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی می‌باشد.

- ماده دارای ابهام است. منظور از «بررسی اثرات ساخت‌وسازهای مهم شهری» از

نظر قانونگذار مشخص نیست. همچنین تهیه گزارش توسط استانداری‌ها و ابلاغ آن برای اقدام به دستگاه‌های ذیربط نیز مفهوم نیست.

- استانداری‌ها توان کارشناسی لازم برای بررسی و کنترل ترافیک شهری را ندارند و محول کردن این وظیفه به استانداری‌ها باعث ایجاد تشکیلات موازی با شهرداری‌ها شده و تمرکز در سیاستگذاری‌ها را از میان می‌برد.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۴۳) و تبصره آن حذف شود.

ماده (۴۴)

وزارت مسکن و شهرسازی و کشور وظیفه‌ای در قبال ساماندهی معابر ندارند. همچنین این وزارتخانه ضمانت اجرایی برای ساماندهی در اختیار ندارد و درحال حاضر این کار توسط شهرداری‌ها انجام می‌شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود عبارت «وزارتخانه‌های مسکن و شهرسازی و کشور» حذف شوند.

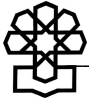
ماده (۴۵)

- ماده (۱) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف طراحان طرح پیشنهادی را تأمین می‌کند.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۴۵) حذف شود.

ماده (۴۶)

- بند «۲» ماده (۲) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف

مورد نظر طراحان طرح را تأمین می‌کند.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۴۶) حذف شود.

ماده (۴۷)

- این ماده برای دولت بار مالی دارد و مغایر اصل هفتادوپنجم قانون اساسی است.

- این ماده مغایر با حمایت از تولیدات داخلی است.

لذا پیشنهاد می‌شود ماده به‌صورت زیر اصلاح شود:

«کلیه دستگاه‌های اجرایی موظفند در مجوزهای جدید پس از ابلاغ این قانون صرفاً نسبت به خرید و به‌کارگیری خودروهایی که واجد شرایط ماده (۱۳) این قانون باشد، اقدام نمایند».

ماده (۴۸)

- استفاده از حروف و کلمات لاتین با ایراد شورای نگهبان مواجه است؛ لذا پیشنهاد می‌شود بجای حرف «A» از حرف «الف» استفاده شود.

ماده (۴۹)

بند «۲» ماده (۲) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت، اهداف این ماده را در طرح تأمین می‌کند.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۴۹) حذف شود.

ماده (۵۰)

ماده (۱) و بند «۱» و «۴» ماده (۲) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت، منظور از ارائه این ماده را تأمین می‌کند.
بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۵۰) حذف شود.

ماده (۵۱)

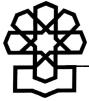
ماده (۱) و بند «۳» ماده (۲) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت، هدف از ارائه این ماده را تأمین می‌کند.
بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۵۱) حذف شود.

ماده (۵۲)

منظور طراحان از عبارت «توسعه خودروهای دیزلی» و نیز عبارت «استانداردهای روز» واضح و روشن نیست، لذا پیشنهاد می‌شود ماده به صورت زیر اصلاح شود:
«به منظور ارتقای کارآیی مصرف سوخت، وزارت صنایع و معادن موظف است نسبت به توسعه تولید، عرضه و خدمات پس از فروش خودروهای دیزلی سبک با اولویت خودروهای عمومی بار و مسافر، مطابق با استانداردهای روز دنیا اقدام نماید».

ماده (۵۳)

طبق بند «۱» و «۴» ماده (۲) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت این وظیفه را برعهده وزارت صنایع و معادن نهاده شده است و لذا منظور

قانونگذار تأمین شده است.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۵۳) حذف شود.

ماده (۵۴)

بند «۱» ماده (۲) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت منظور از ارائه این ماده را تأمین می‌کند.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۵۴) حذف شود.

با توجه به ماهیت متفاوت تبصره‌های «۱»، «۲»، «۳» و «۴» ماده (۵۴) پیشنهاد می‌شود هرکدام به صورت ماده‌ای جداگانه ارائه شوند.

ماده (۵۵)

پیشنهاد می‌شود بعد از عبارت «استانداردهای زیست‌محیطی» عبارت «روز دنیا» اضافه شود.

ماده (۵۶)

پیشنهاد می‌شود کلمه «مؤسسه» با کلمه «سازمان» جایگزین شود. (رجوع شود به ماده (۱۴)).

ماده (۵۷)

ماده (۱) قانون توسعه حمل و نقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف از ارائه این

ماده را تأمین می‌کند.

بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۵۷) حذف شود.

ماده (۵۸)

بی‌شک یکی از راهکارهای کاهش مصرف انرژی ارائه خدمات الکترونیکی است لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۵۸) عیناً تصویب شود.

ماده (۵۹)

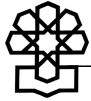
این ماده بستر لازم برای کاهش مصرف انرژی را فراهم می‌کند بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۵۹) تصویب شود.

ماده (۶۰)

این ماده در صدد بسترسازی برای حرکت به سمت اصلاح الگوی مصرف انرژی است، لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۶۰) تصویب شود.

ماده (۶۱)

این عمل در حال حاضر توسط بانک مرکزی انجام می‌شود، لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۶۱) حذف شود.

ماده (۶۲)

این ماده در صدد ایجاد سازوکار لازم برای کاهش مصرف انرژی است، لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۶۲) تصویب شود.

ماده (۶۳)

- بند «۱» ماده (۲) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف بند «۱» ماده (۶۳) را تأمین می‌کند.

- بند «۲» ماده (۲) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف بند «۲» ماده (۶۳) را تأمین می‌کند.

- بند «۳» ماده (۳) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف بند «۳» ماده (۶۳) را تأمین می‌کند.

- بند «۴» ماده (۲) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف بند «۴» ماده (۶۳) را تأمین می‌کند.

- بند «۶» ماده (۲) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف بند «۵» ماده (۶۳) را تأمین می‌کند.

- بند «۷» ماده (۲) قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت هدف بند «۶» ماده (۶۳) را تأمین می‌کند.

لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۶۳) حذف شود.

ماده (۶۴)

این الزام در ماده (۱) قانون توسعه حمل و نقل عمومی آمده است. بنابراین پیشنهاد می‌شود این ماده حذف شود.

ماده (۶۵)

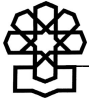
از آنجایی که تعیین قیمت حامل‌های انرژی در ماده (۱) قانون هدفمند کردن یارانه‌ها تصریح شده است و خرید و فروش حامل‌های انرژی و زنجیره مرتبط با آن، پیوستگی دارد، لذا باید جزء اختیارات دولت باشد، بنابراین پیشنهاد می‌شود بندهای «الف»، «ب» و «ج» ماده (۶۵) حذف شود.

ماده (۶۶)

مهمترین دلیل برای سرمایه‌گذاری منطقی، اقتصادی بودن آن است. سرمایه‌گذاری به‌منظور بازیافت انرژی نیز از این قاعده مستثنا نیست و همان‌گونه که در ماده (۵) ذکر شد، در برخی از موارد کاهش تلفات مستلزم سرمایه‌گذاری‌های سنگین است که اقتصادی بودن آن را با چالش جدی مواجه می‌کند. لذا بهتر است در انجام تمامی سرمایه‌گذاری‌های بازیافت انرژی و کاهش تلفات، مطالعه امکان‌سنجی صورت گیرد. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۶۶) تصویب شود.

ماده (۶۷)

راهکارهای ارائه شده در ماده، کمک بسزایی در کاهش تلفات انرژی به‌ویژه در شبکه توزیع دارند؛ لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۶۷) تصویب شود.

ماده (۶۸)

از آنجایی که تعیین قیمت حامل‌های انرژی در قانون هدفمند کردن یارانه‌ها تصریح شده است لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۶۸) حذف شود.

ماده (۶۹)

حمایت از شرکت‌های خصوصی و تعاونی برای شرکت در تمامی عرصه‌ها به‌ویژه تولید، توزیع و فروش انرژی می‌تواند راه را برای واگذاری مسئولیت‌های دولت به بخش خصوصی هموار کند. پیشنهاد می‌شود ماده (۶۹) تصویب شود.

ماده (۷۰)

اعطای مشوق‌ها یکی از راهکارهای اساسی برای اصلاح الگوی مصرف انرژی است. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۷۰) تصویب شود.

ماده (۷۱)

حمایت از طرح‌های مرتبط با افزایش بازده انرژی الگوی مصرف را بهبود می‌بخشد و لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۷۱) تصویب شود.

ماده (۷۲)

حمایت مؤثر از تحقیقات و سرمایه‌گذاری به‌منظور ترویج و توسعه واحدهای تولید همزمان برای نیل به اصلاح الگوی مصرف ضروری است. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۷۲) تصویب شود.

ماده (۷۳)

استفاده از انرژی حرارتی تلف شده در نیروگاه‌های حرارتی یکی از راه‌های افزایش بازده این نیروگاه‌هاست. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۷۳) تصویب شود.

ماده (۷۴)

- استقرار واحدهای مدیریت انرژی مصداق ایجاد بار مالی برای دولت است و لذا مغایر با اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی است.

انجام ممیزی انرژی می‌تواند خارج از سازمان انجام شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود عبارت «استقرار واحدهای مدیریت انرژی و» حذف شود.

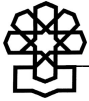
فصل دهم - انرژی‌های تجدیدپذیر و هسته‌ای

طرح ارائه شده به‌طور ویژه به موضوع اصلاح الگوی مصرف سوخت پرداخته است. موضوع انرژی‌های تجدیدپذیر و هسته‌ای ارتباط چندانی به سایر مباحث طرح شده ندارند و با توجه به اهمیت این موضوعات در تولید انرژی کشور بهتر است این موضوعات در قالب طرحی جداگانه ارائه شود.

ماده (۷۵)

- همان‌گونه که قبلاً به تفصیل گفته شد سازمان‌های سابا و سانا به حکم قانون تشکیل نشده‌اند که بتوان در قانون حکمی را برای آنها پیش‌بینی کرد.

- ساختار این شرکت‌ها ضمانت اجرایی لازم برای این ماده را ندارد.

پیشنهاد می‌شود:

۱. عبارت «از طریق سازمان انرژی‌های تجدیدپذیر و بهره‌وری انرژی ایران (ساتبا)» حذف شود.

۲. در تبصره «۲» ماده (۷۵) عبارت «از ساتبا» حذف شود.

ماده (۷۶)

حمایت از انرژی‌های تجدیدپذیر موجب تنوع در سبد مصرف انرژی شده و موجب استفاده کمتر از منابع فسیلی می‌شود، لذا در صورت عدم حذف فصل دهم پیشنهاد می‌شود ماده (۷۶) تصویب شود.

ماده (۷۷)

انجام مطالعات امکان‌سنجی برای استفاده از انرژی حرارتی تولید شده همراه انرژی هسته‌ای، می‌تواند مانع از اتلاف انرژی شود. بنابراین در صورت عدم حذف فصل دهم پیشنهاد می‌شود که ماده (۷۷) تصویب شود.

ماده (۷۸)

گنجانیدن واحدهای درسی مدیریت انرژی، یکی از مصادیق فرهنگسازی در جهت اصلاح الگوی مصرف انرژی است. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۷۸) تصویب شود.

ماده (۷۹)

ایجاد گرایش مرتبط با مدیریت انرژی در دانشگاه‌ها، موجب گسترش نگاه علمی به موضوع شده و راهگشا خواهد بود، لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۷۹) تصویب شود.

ماده (۸۰)

اشاعه فرهنگ مصرف منطقی انرژی یکی از راهکارهای اصلاح الگوی مصرف انرژی است، لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۸۰) تصویب شود.

ماده (۸۱)

مصادق فرهنگسازی است و پیشنهاد می‌شود که ماده (۸۱) تصویب شود.

ماده (۸۲)

برگزاری دوره‌های آموزشی برای فعالیت بخش ساختمان، گامی بسیار مهم برای حرکت به سمت صرفه‌جویی در مصرف انرژی بخش ساختمان است و لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۸۲) تصویب شود.

ماده (۸۳)

برگزاری دوره‌ها برای مدیران واحدهای انرژی می‌تواند زمینه را برای بهره‌وری بیشتر در مصرف انرژی هموار کند و تجربه‌های مفید به دست آمده را توسعه دهد. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۸۳) تصویب شود.

ماده (۸۴)

وضع مقررات و نظارت وزارتخانه‌های نیرو و نفت، بسترهای قانونی و اجرایی حرکت به سمت اصلاح الگوی مصرف را تأمین می‌کند. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۸۴) تصویب شود.

ماده (۸۵)

این ماده ضمانت قانونی برای اجرای مواد ارائه شده را فراهم می‌کند. بنابراین پیشنهاد می‌شود که ماده (۸۵) تصویب شود.

ماده (۸۶)

حمایت مالی از دستگاه‌ها و شرکت‌های خصوصی لازمه انجام سرمایه‌گذاری برای جلوگیری از اتلاف انرژی است؛ لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۸۶) تصویب شود.

ماده (۸۷)

تشکیل دادگاه‌های تخصصی رسیدگی به ناکارآمدی انرژی موجب دقت بیشتر در امر مدیریت انرژی می‌شود. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۸۷) تصویب شود.

ماده (۸۸)

ارائه گزارش توسط وزارتخانه‌های مرتبط ضمن ایجاد الزام برای توجه به امر صرفه‌جویی انرژی موجب شفافیت اقدامات انجام گرفته شده و زمینه را برای

بهره‌برداری از تجارب مفید هموار می‌سازد. پیشنهاد می‌شود ماده (۸۸) تصویب شود.

ماده (۸۹)

این ماده فضای کافی برای اظهار نظر وزارتخانه‌های مرتبط را فراهم کرده و موجب دقت بیشتر و سهولت اجرای طرح خواهد شد. بنابراین پیشنهاد می‌شود ماده (۸۹) تصویب شود.

ماده (۹۰)

- این حکم قوانین توسعه حمل‌ونقل و مدیریت سوخت، حمایت از سامانه‌های حمل‌ونقل، قانون مدیریت خدمات کشوری و ... را نقض می‌کند.

- صدور حکم الغا برای سایر مقررات و قوانین مغایر، نیازمند بررسی کارشناسی دقیق و جامع است. از طرف دیگر باید به بالادستی یا پایین‌دستی بودن قوانین و نیز مرجع صدور آنها نیز توجه داشت. به‌عنوان مثال نمی‌توان یکی از اصول قانون اساسی را به‌دلیل مغایرت با این قانون لغو کرد. لذا پیشنهاد می‌شود ماده (۹۰) به‌صورت زیر اصلاح شود «این قانون طی دوازده فصل و نود ماده تصویب و ابلاغ می‌شود».

مواد الحاقی

ماده (.....)

وزارت نفت موظف است سوخت لازم جهت تولیدکنندگان انرژی برق اعم از واحدهای صنعتی یا تولیدکنندگان محلی را به قیمتی که وزارت نیرو محاسبه می‌کند، تحویل نماید.

ماده (.....)

وزارت صنایع موظف است قبل از اخذ گواهی رعایت محدوده مجاز شدت انرژی از وزارت نیرو و نفت از صدور هرگونه مجوز جدید احداث خودداری نماید.

شناسنامه گزارش

شماره مسلسل: ۱۰۱۲۰

عنوان گزارش: اظهار نظر کارشناسی درباره: «طرح اصلاح الگوی مصرف انرژی»

نام دفتر: مطالعات انرژی، صنعت و معدن

تهیه و تدوین کنندگان: محمد جباری، هاشم خویی

مدیر مطالعه: محمد جباری

ناظر علمی: محمدرضا محمدخانی

متقاضی: کمیسیون انرژی

همکاران: هاشم خویی، ایرج مهرآزما، فریدون اسعدی، علی اصغر اژدری، سیدمسعود

باقری، ابراهیم مقصودی، فرید دهقانی (دفتر مطالعات انرژی، صنعت و معدن)، دفتر

مطالعات حقوقی، دفتر مطالعات برنامه و بودجه، الهه سلیمانی (دفتر مطالعات زیربنایی) و

افشین حیدرپور (دفتر مطالعات اقتصادی)

همکاران خارج از مرکز: فیروزه خلعت‌بری

اظهار نظر کنندگان خارج از مرکز: —

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی:

۱. الگوی مصرف

۲. انرژی

تاریخ شروع مطالعه: ۱۳۸۸/۹/۲۳

تاریخ خاتمه مطالعه: ۱۳۸۸/۱۱/۱۸

تاریخ انتشار: ۱۳۸۸/۱۱/۱۹